

OBSAH

1. ÚVOD	7
(MUDr. J. Skalický, CSc.)	
1.1. Literatura	11
2. SLOŽENÍ A ANALÝSA VÝFUKOVÝCH PLYNŮ	12
(Ing. J. Čihák a Ing. O. Machalický, CSc.)	
2.1. Spalovací proces v zážehových motorech	12
2.2. Spalovací proces ve vznětových motorech	14
2.3. Množství a složení výfukových plynů	15
2.4. Měření škodlivin ve výfukových plynech	17
2.5. Faktory měnící složení emisí v evropském a v kalifornském jízdním zkušebním cyklu	26
2.6. Literatura	32
3. PODÍL MOTOROVÝCH VOZIDEL NA ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ	33
(MUDr. J. Skalický, CSc.)	
3.1. Kysličník uhelnatý (CO)	40
3.2. Uhlovodíky (CH _x)	44
3.3. Kysličníky dusíku (NO _x)	49
3.4. Kysličníky síry (SO _x)	51
3.5. Benzpyreny	53
3.6. Olovo	53
3.7. Ozón a peroxidy organických sloučenin	54
3.8. Literatura	58
4. ŠKODLIVÉ PŮSOBNÍ SLOŽEK VÝFUKOVÝCH PLYNŮ	61
(MUDr. J. Skalický, CSc.)	
4.1. Úvod	61
4.2. Kysličník uhelnatý (CO)	62
4.2.1. Vliv na přenos kyslíku	63
4.2.2. Poškození kardiovaskulárního systému	66
4.2.3. Poškození nervového systému	68
4.2.4. Biochemické a hematologické změny	70
4.2.5. „Chronická otrava“ CO	71
4.2.6. Ohrožení pracovníků v risikovém prostředí	71
4.2.7. Normy CO pro risiková pracoviště	77
4.2.8. Kysličník uhelnatý ve volném ovzduší měst	78
4.2.9. Normy CO pro volné ovzduší	86
4.3. Uhlovodíky (CH _x)	87
4.4. Kysličníky dusíku (NO _x)	88
4.5. Benzpyreny a ostatní kancerogenní látky	94

4.6.	Olovo	97
4.7.	Akrolein	102
4.8.	Aldehydy	104
4.9.	Kysličník siřičitý (SO ₂)	105
4.10.	Noxy vznikající v ovzduší fotochemickou reakcí	108
4.11.	Komplexní působení výfukových plynů	112
4.11.1.	Účinky na klima a na životní prostředí	112
4.11.2.	Poškození vegetace a fauny	113
4.11.3.	Obtěžování obyvatelstva	115
4.11.4.	Vlivy na stav zdraví a na nemocnost	116
4.11.5.	Vlivy na úmrtnost obyvatelstva	123
4.12.	Literatura	126
5.	MOŽNOSTI SNIŽOVÁNÍ NEBEZPEČÍ VÝFUKOVÝCH PLYNŮ	135
	<i>(Ing. O. Machalický, CSc. 5.1. až 5.3., MUDr. J. Skalický, CSc. 5.4. až 5.7)</i>	
5.1.	Zdokonalování konstrukce spalovacích motorů	136
5.1.1.	Spalovací motory s přímočarým vratným pohybem pístu	137
5.1.2.	Tvoření palivové směsi a její rozdělení u zážehových motorů	139
5.1.3.	Tvoření směsi u zážehových motorů se vstříkovacím zařízením	149
5.1.4.	Vliv konstrukce spalovacího prostoru na složení emisí	150
5.1.5.	Zapalovací soustava a snižování emisí	151
5.1.6.	Snižování kysličníků dusíku v emisích	154
5.2.	Systémy dodatečného snižování emisí škodlivin	155
5.2.1.	Zavedení vzduchu do výfukového kanálu	157
5.2.2.	Použití termálního reaktoru a recirkulace výfukových plynů	158
5.2.3.	Katalytické komory a recirkulace výfukových plynů	160
5.3.	Úprava složení pohonných hmot	164
5.4.	Stanovení limitů emisí a jejich kontrola	166
5.5.	Racionalisace silniční dopravy ve městech	168
5.6.	Územní plánování měst	174
5.7.	Normativy kvality ovzduší a jejich kontrola	176
5.8.	Literatura	181
6.	ZÁVĚRY A PERSPEKTIVY	184
	<i>(MUDr. J. Skalický, CSc.)</i>	